

Tartalomjegyzék

Bevezetés:	4
Jogszabályi hivatkozások:	4
Fontosabb fogalmak:	8
1. Helyzetelemzés:	12
1.1. Az esélyegyenlőség érvényesülésének vizsgálatához (minimálisan) szükséges kistérségi adatok:	12
1.1.1. Demográfia:	12
1.1.2. Népeségvándorlás:	13
1.1.3. Szociális helyzet a kistérségben:	14
1.1.4. Közszolgáltatások elérhetősége:	15
1.1.5. A szolgáltatásnyújtás fenntartói háttere:	16
1.1.6. Óvodai nevelés:	17
1.1.7. Általános iskola:	18
1.1.8. Bejáró tanulók száma:	19
1.1.9. Sajátos nevelési igényű tanulók:	19
1.1.10. HHH-s gyermekek száma képzési forma szerinti bontásban:	20
1.1.11. Napközis ellátás:	22
1.1.12. Lemorzsolódási mutatók (3 évre):	22
1.1.13. A kistérség általános iskolában tanuló diákok továbbtanulási mutatói:	23
1.1.14. HHH-s tanulók továbbtanulási mutatói:	24
1.1.15. Kompetencia mérések eredményei:	24
1.1.16. Elsős és nyolcadik osztályos tanulók száma:	24
1.1.17. Szakember-ellátottság:	25
1.1.18. Integrációs és/vagy képesség-kibontakoztató támogatás igénylése:	25
1.1.19. Építményi és infrastrukturális ellátottság:	26
1.2. Az esélyegyenlőség érvényesülésének vizsgálati szempontjai, és az esélyegyenlőségi kockázatok kezelésére javasolt beavatkozások:	26
1.2.1. A közszolgáltatások elérhetősége:	26
1.2.2. A kistérségben biztosítottak-e a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek óvodáztatásának és iskoláztatásának feltételei?	27
1.2.3. A kistérség alapfokú intézményei között érvényesül-e a szegregáció?	28
1.2.4. A kistérség intézményeiben az oktatás hatékonyságában és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai eredményességében van-e jelentős eltérés?	28
1.2.5. A kistérség intézményei között az oktatás feltételeiben van-e jelentős különbség?	29
2. A Program célja:	30
2.1. A Köznevelési esélyegyenlőségi helyzetelemzés és program célja:	30
2.2. Konkrét célok:	30
2.2.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók integrációja:	30
2.2.2. Pedagógiai szakmai szolgáltatások biztosítása:	30
2.2.3. Fejlesztő pedagógiai hálózat kiépítése:	31

3. Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő fenntartói tevékenységek, felelőségek:	31
3.1. Kijelölés kötelezettsége	31
3.1.1. Irányító:	31
3.1.2. Megvalósító:	31
3.1.3. Panasz kezelése:	31
3.2. Biztosítási kötelezettség:	31
3.2.1. Lakossági, szakmai és társadalmi partnerek:	31
3.2.2. Önkormányzat, közoktatási intézmények:	31
3.3. Megismerési kötelezettség:	32
4. Akcióterv:	32
4.1. A tervezett beavatkozásokkal el kell érni a kitűzött fejlesztési célokat.:	32
4.2. A fejlesztési célok konkrét meghatározása:	32
4.3. Sorrendiség a fejlesztési célok között:	32
4.3.1. Azonnali beavatkozást igénylő helyzetek:	32
4.3.2. Érzékelhető javulást kell elérni középtávon:	33
4.4. Az akcióterv táblázatos formában:	35
5. Megvalósítás:	36
5.1. Biztosítjuk és vizsgáljuk:	36
5.2. Ellenőrzés, értékelés visszacsatolás:	36
5.3. Felkészítés továbbképzés:	36
6. Monitoring és nyilvánosság:	36
7. Konzultáció és visszacsatolás:	37
8. Szankcionálás:	37

A dokumentumot a Vértes Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás és intézményei által szolgáltatott adatok, valamint az Oktatási és Kulturális Minisztérium által közzétett *Helyzetelemzést segítő adatlap a Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Program tervezéséhez* című útmutató alapján készítették a Ráció Szakértői Iroda munkatársai:

Törzsök Károlyné dr. irodavezető, régiós, térségi, kistérségi közoktatási szakértő és
Törzsök Károly, régiós, térségi/kistérségi közoktatási szakértő

Bevezetés

Jogsabályi hivatkozások

1949. ÉVI XX. TÖRVÉNY A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYÁRÓL

Az „Alapvető jogok és kötelességek”-ből kiemelve:

54. § (1) A Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit nem lehet önkényesen megfosztani.

(2) Senkit nem lehet kínzásnak, kegyetlen, embertelen, megalázó elbánásnak vagy büntetésnek alávetni, és különösen tilos emberen a hozzájárulása nélkül orvosi vagy tudományos kísérletet végezni.

70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

(2) Az embereknek az (1) bekezdés szerinti bármilyen hátrányos megkülönböztetését a törvény szigorúan bünteti.

(3) A Magyar Köztársaság a jogegyenlőség megvalósulását az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölését célzó intézkedésekkel is segíti.

70/F. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja az állampolgárok számára a művelődéshez való jogot.

(2) A Magyar Köztársaság ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező általános iskolával, képességei alapján mindenki számára hozzáférhető közép- és felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők anyagi támogatásával valósítja meg.

70/J. § A Magyar Köztársaságban a szülők, gondviselők kötelesek kiskorú gyermekük taníttatásáról gondoskodni.

70/K. § Az alapvető jogok megsértése miatt keletkezett igények, továbbá a kötelességek teljesítésével kapcsolatban hozott állami döntések elleni kifogások bíróság előtt érvényesíthetők.

A KÖZOKTATÁSI TÖRVÉNYNEK A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ EGYES RENDELKEZÉSEI (1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról)

A törvény bevezető mondata kiemeli az esélyegyenlőség fontosságát:

A Magyar Köztársaság Alkotmányában meghatározott a művelődéshez való jog esélyegyenlőség alapján való gyakorlásának biztosítása, a lelkiismereti meggyőződés szabadságának és a vallásszabadságnak, a hazaszeretetre nevelésnek a közoktatásban való érvényesülése, a nemzeti és etnikai kisebbségek anyanyelvi oktatáshoz való jogának megvalósítása, a tanszabadság és a tanítás szabadságának érvényesítése, a gyermekek, tanulók, szülők és a közoktatásban foglalkoztatottak jogainak és kötelességeinek meghatározása, továbbá korszerű tudást biztosító közoktatási rendszer irányítása és működtetése.

A törvény 10.§.-a foglalkozik a tanulói jogokkal, a 11.§. a tanulói különös jogokkal, az utóbbi paragrafus (7) bekezdése kiemelt jelentőségű:

(7) Az e törvényben meghatározott jogokat és kötelezettségeket rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolni, illetőleg teljesíteni. A jogok rendeltetészerű gyakorlása során kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermeki és tanulói jogok érvényesítésére. A jog gyakorlása akkor nem tekinthető rendeltetészerűnek, ha az e törvényben és a szakképzésről szóló törvényben, illetve az e törvények végrehajtására kiadott jogszabályokban biztosított jogok csorbítására, érdekérvényesítési lehetőségek korlátozására, a véleménynyilvánítás elfojtására, a tájékozódási jog korlátozására irányul, vagy erre vezet. A rendeltetésellenes joggyakorlást haladéktalanul meg kell szüntetni, és hátrányos következményeit - az e törvényben, illetve a szakképzésről szóló törvényben szabályozott eljárás keretében - orvosolni kell. Az eljárásban a gyermek, tanuló javára kell dönteni, ha a tényállás nem tisztázható megnyugtatóan.

83. § (1) A nevelési-oktatási intézmény a gyermekkel, a tanulóval kapcsolatos döntéseit - jogszabályban meghatározott esetben és formában - írásban közli a tanulóval, illetve a szülővel.

(2) A tanuló, a szülő, az óvoda, az iskola, a kollégium döntése vagy intézkedése, illetve intézkedésének elmulasztása (a továbbiakban együtt: döntés) ellen - a közléstől, ennek hiányában a tudomására jutásától számított tizenöt napon belül - a gyermek, tanuló érdekében eljárást indíthat, kivéve a magatartás, a szorgalom, valamint a tanulmányok értékelését és minősítését. Eljárás indítható a magatartás, szorgalom és a tanulmányok minősítése ellen is, ha a minősítés nem az iskola által alkalmazott helyi tantervben meghatározottak alapján történt, illetve a minősítéssel összefüggő eljárás jogszabályba vagy a tanulói jogviszonyra vonatkozó rendelkezésekbe ütközik.

(3) Az eljárást megindító kérelem, ha

- a) egyéni érdeksérelemre hivatkozással nyújtják be, felülbírálati kérelem;
- b) jogszabálysértésre hivatkozással nyújtják be, törvényességi kérelem.

(4) A fenntartó képviselője jár el, és hoz másodfokú döntést

- a) a törvényességi kérelem; továbbá
- b) az óvodai felvételekkel és az óvodából való kizárással, a tanulói jogviszony, valamint a kollégiumi tagsági viszony létesítésével, megszüntetésével, a tanulói fegyelmi ügyekkel kapcsolatban benyújtott felülbírálati kérelem tekintetében.

(5) A fenntartó képviselője a (4) bekezdésben meghatározott eljárásban a kérelmet elutasíthatja, illetve a döntést jogszabálysértés vagy egyéni érdeksérelem esetén

- a) megváltoztathatja, vagy
- b) megsemmisítheti, és a nevelési-oktatási intézményt új döntés meghozatalára utasíthatja.

(6) A felülbírálati kérelmet - a (4) bekezdésben felsorolt felülbírálati kérelmek kivételével - az iskolaszék, illetve, ha ilyen nem működik, a nevelőtestület tagjaiból álló, legalább háromtagú bizottság vizsgálja meg. A vizsgálat eredményeképpen az iskolaszék, illetve a bizottság

- a) a felülbírálati kérelmet elutasítja;
- b) a döntés elmulasztóját döntéshozatalra utasítja;
- c) a hozott döntést megsemmisíti, és a döntéshozót új döntés meghozatalára utasítja.

(7) A felülbírálati kérelem és a törvényességi kérelem benyújtásával kapcsolatos határidő számítására, a mulasztásra, a kérelem elbírálásával kapcsolatos eljárásra az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló törvénynek a rendelkezéseit kell alkalmazni.

(8) A tanuló, a szülő a fenntartónak a törvényességi kérelem, továbbá - a 76. § (2) bekezdésének a)-b) pontjában és a 76. § (5) bekezdésének a)-b) pontjában meghatározott fegyelmi ügyek kivételével - a felülbírálati kérelem tárgyában hozott döntésének bírósági felülvizsgálatát kérheti, a közléstől számított harminc napon belül, jogszabálysértésre és tanulói jogviszonyra vonatkozó rendelkezésekbe ütközésre hivatkozással.

EGYENLŐ BÁNÁSMÓD – ESÉLYEGYENLŐSÉG - POZITÍV MEGKÜLÖNBÖZTETÉS (2003 évi CXXV. törvény)

Eddig is szabályozta a jogrend az egyenlő bánásmóddal kapcsolatos jogokat. Több jogszabályban és Alkotmánybírósági határozatban szerepel ezzel kapcsolatos állásfoglalás, de nem voltak egységesek a használt fogalmak, nem szankcionálta kellőképpen ezeknek, a jogoknak a megsértését a szabályozás. Az egyenlő bánásmódról szóló törvény törekszik ezeknek, a hiányosságoknak pótlására, az európai normákkal való összhang megteremtésére.

Az egyenlő bánásmód követelménye a kötelezettektől azt kívánja meg, hogy tartózkodjanak minden olyan magatartástól, amely bizonyos tulajdonságaik alapján egyes személyek vagy személyek egyes csoportjaival szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést, megtorlást, zaklatást vagy jogellenes elkülönítést eredményez. Alapvetően tehát az egyenlő bánásmód követelménye az egyik oldalon negatív kötelezettséget jelent, a kötelezettek nem sérthetik meg mások egyenlő emberi méltóságát. A jogosult oldalon ugyanakkor ez azt eredményezi, hogy mindenkinek jogosultságként kikényszeríthető igénye van arra, hogy őt egyenlő méltóságú személyként kezeljék.

Az eleve hátrányos helyzetben levő személyek formálisan egyenlőként való kezelése ugyanakkor a hátrányos helyzet konzerválásával járna. Ahhoz, hogy a hátrányos helyzetben levő személyek ezt a hátrányukat leküzdhessék, nem elegendő annak biztosítása, hogy őket a többiekkel azonos jogok illessék meg, hanem olyan pozitív intézkedésekre van szükség, amelyek lehetővé teszik, hogy a helyzetükből fakadó hátrányaikat csökkenteni, illetve megszüntetni lehessen. Az esélyegyenlőségre törekvés látszólag ellentmond az egyenlő bánásmód elvének, de ez az ellentmondás csak látszólagos. Az esélyegyenlőségre törekvés bizonyos személyeket a többiekhez képest előnyösebb helyzetbe hoz, de ezt azért teszi, hogy az eleve fennálló hátrányukat csökkentse. Ezt nevezzük pozitív diszkriminációnak.

A **2003 évi CXXV. törvény** egy törvényen belül kívánja szabályozni az egyenlő bánásmódra és az esélyegyenlőségre vonatkozó szabályokat.

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre:

27. § (1)

a) amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy

b) amelynek megszervezéséhez az állam

ba) közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, vagy

bb) közvetve - így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján - hozzájárul (a továbbiakban együtt: oktatás).

(2) Az egyenlő bánásmód követelményét az (1) bekezdésben meghatározott oktatással összefüggésben érvényesíteni kell különösen

- a) az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
- b) az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- c) a teljesítmények értékelése,
- d) az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- e) az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,
- f) a kollégiumi elhelyezés és ellátás,
- g) az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- h) a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint
- i) az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

(3) Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen valamely személy vagy csoport

- a) jogellenes elkülönítése egy oktatási intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,
- b) olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.

(4) Az oktatási intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

28. § (1) Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha az oktatást csak az egyik nembeli tanulók részére szervezik meg, feltéve, hogy az oktatásban való részvétel önkéntes, továbbá emiatt az oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri.

(2) Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha

- a) közoktatási intézményben a szülők kezdeményezésére és önkéntes választása szerint,
- b) felsőoktatási intézményben a hallgatók önkéntes részvétele alapján

Olyan vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló, továbbá kisebbségi vagy nemzetiségi oktatást szerveznek, amelynek célja vagy tanrendje indokolja elkülönült osztályok vagy csoportok alakítását; feltéve, hogy emiatt az oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri, továbbá ha az oktatás megfelel az állam által jóváhagyott, államilag előírt, illetve államilag támogatott követelményeknek.

(3) A 27. § (2) bekezdésének a) pontjától a nyelvi vagy kulturális önazonosság megőrzését szolgáló, illetve egyházi, kisebbségi vagy nemzetiségi oktatási intézmény tekintetében jogszabály eltérően rendelkezhet.

29. § Törvény vagy törvény felhatalmazása alapján megalkotott kormányrendelet az iskolarendszeren belüli, valamint az iskolarendszeren kívüli oktatásban részt vevők meghatározott körére - az oktatással, képzéssel összefüggésben - előnyben részesítési kötelezettséget írhat elő.

Fontosabb fogalmak

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

Hátrányos megkülönböztetés

8. § **Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek** minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt

- a) neme,
- b) faji hovatartozása,
- c) bőrszíne,
- d) nemzetisége,
- e) nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása,
- f) anyanyelve,
- g) fogyatékosága,
- h) egészségi állapota,
- i) vallási vagy világnézeti meggyőződése,
- j) politikai vagy más véleménye,
- k) családi állapota,
- l) anyasága (terhessége) vagy apasága,
- m) szexuális irányultsága,
- n) nemi identitása,
- o) életkora,
- p) társadalmi származása,
- q) vagyoni helyzete,
- r) foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama,
- s) érdekképviselőhöz való tartozása,
- t) egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője (a továbbiakban együtt: tulajdonsága) miatt részesül más, összehasonlítható helyzetben levő személyhez vagy csoporthoz képest kedvezőtlenebb bánásmódban.

9. § **Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek** minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat más, összehasonlítható helyzetben lévő személyhez vagy csoporthoz képest lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz.

Zaklatás, jogellenes elkülönítés, megtorlás

10. § (1) **Zaklatásnak minősül** az az emberi méltóságot sértő magatartás, amely az érintett személynek a 8. §-ban meghatározott tulajdonságával függ össze, és célja vagy hatása valamely személlyel szemben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegényítő vagy támadó környezet kialakítása.

(2) **Jogellenes elkülönítésnek minősül** az a magatartás, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságai alapján egyes személyeket vagy személyek csoportját másoktól - tárgyilagos mérlegelés szerinti ésszerű indok nélkül - elkülönít.

(3) **Megtorlásnak minősül** az a magatartás, amely az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt kifogást emelő, eljárást indító vagy az eljárásban közreműködő személlyel szemben ezzel összefüggésben jogsérelmet okoz, jogsérelem okozására irányul vagy azzal fenyeget.

Előnyben részesítés

11. § (1) Nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését az a rendelkezés, amely egy kifejezetten megjelölt társadalmi csoport tárgyilagos értékelésen alapuló esélyegyenlőtlenségének felszámolására irányul, ha az

- a) törvényen vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeleten, illetve kollektív szerződésen alapul, és határozott időre vagy határozott feltétel bekövetkeztéig szól, vagy
- b) a párt ügyintéző és képviselői szervének megválasztása, valamint a pártnak a választási eljárásról szóló törvényben meghatározott választásokon történő jelöltállításakor a párt alapszabályában meghatározott módon érvényesül.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott rendelkezés nem sérthet alapvető jogot, nem biztosíthat feltétlen előnyt, és nem zárhatja ki az egyéni szempontok mérlegelését.

31. § (1) A **Köztársasági Esélyegyenlőségi Program** (a továbbiakban: Program) célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét.

35. § A települési önkormányzat - a Programban meghatározott célokkal összhangban - **helyi esélyegyenlőségi programot** fogadhat el, amelyben elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőséget elősegítő célokat. Az önkormányzati esélyegyenlőségi program tartalmazza különösen a helyi közügyekkel és a települési önkormányzat által ellátott feladatokkal kapcsolatos célokat, megvalósításuk forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését.

A diszkrimináció és esélyegyenlőség kapcsolata

A diszkrimináció tilalma azonban önmagában nem oldja meg a törvényi előírások teljesülését, azaz nem szünteti meg a létező egyenlőtlenségeket. Pontosán ezért van szükség esélyegyenlőségi politikára. Az egyenlő bánásmóddal szemben az esélyegyenlőségi politika azt kívánja meg, hogy a diszkrimináció tilalmának betartásán túl erőfeszítéseket tegyenek a nők, a romák, valamint a fogyatékossgal élők (a továbbiakban: érintett célcsoportok) esélyegyenlőségének javítása érdekében. Az esélyegyenlőségi politika tehát nem esik egybe az egyenlő bánásmód biztosításával: mindazon jogi és nem jogi eszközöket jelenti, amelyek azt a célt szolgálják, hogy mindenki egyenlő eséllyel érvényesülhessen az élet legkülönbözőbb területein – oktatás, egészségügy, munkaerőpiac, szociális biztonság stb. –, de legalábbis csökkenjenek az érintett célcsoportokat érő hátrányok.

Esélyek javítása, kiegyenlítése

Esélyeik javításán azt kell érteni, hogy a település önkormányzata hatékonyan eléri az érintetteket kapcsolatos információkkal, javítja hozzáférésüket a már létező szolgáltatásokhoz, azaz nagyobb számban vehetik igénybe ezeket, a szolgáltatásokat, illetve új szolgáltatásokkal látja el őket.

Szolgáltatási kötelezettségek

A szolgáltatás nyújtása során arra kell törekedni, hogy a célcsoportok, a lakosság tagjai:

- minél nagyobb számban kapjanak információt a szolgáltatásról,
- minél nagyobb számban részesüljenek a szolgáltatásból,
- versenyképességét, helyzetét, életkörülményeit érdemben javítsák,
- személyre szabott, speciális igényeket kielégítő szolgáltatásokat kapjanak.

Esélyegyenlőség érvényesítése

Néhány társadalmi csoport, így különösen a szociálisan hátrányos helyzetűek közé tartozók számtalan hátrányt szenvednek el mindennapi életük során. Mindannyiunk érdeke, hogy javuljon ezeknek az embereknek az élete. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettségbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének növelése, szegregációmentes közoktatás ebben fontos eszköz lehet.

1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról, értelmező rendelkezések

121. § (1)

14. **hátrányos helyzetű gyermek, tanuló** az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton belül **halmozottan hátrányos helyzetű** az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; **halmozottan hátrányos helyzetű (HHH)** az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek;

16. **integrációs felkészítés** az esélyt teremtő nevelésnek és oktatásnak az oktatásért felelős miniszter által kiadott oktatási program alkalmazásával történő megszervezése, melyben a szociális helyzetükből és fejlettségükből eredő hátrányok ellensúlyozása céljából részt vevő gyermekek, tanulók a többi gyermekkel, tanulóval együtt, azonos óvodai csoportban, iskolai osztályban, osztálybontás esetén azonos csoportban vesznek részt a foglalkozáson, illetve tanulnak, oly módon, hogy az érintett gyermekeknek, tanulóknak a többi gyermekekhez, tanulókhöz viszonyított aránya nem haladhatja meg a jogszabályban meghatározott mértéket;

28. **sajátos nevelési igényű neveléshez és oktatáshoz szükséges feltételek** a gyermek, tanuló külön óvodai neveléséhez, illetve iskolai neveléséhez és oktatásához, a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és más segédletek; magánoktatáshoz, integrált óvodai neveléshez, iskolai neveléshez és oktatáshoz, a fejlesztő felkészítéshez, az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz szükséges szakirányú végzettségű gyógypedagógus foglalkoztatása; a foglalkozásokhoz szükséges speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök; a gyermek, tanuló részére a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása;

29. **sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló (SNI)** az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

- a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd,
- b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

(9) Ha jogszabály az óvodai nevelésben részt vevő, a tanulói jogviszonyban, kollégiumi tagsági viszonyban álló vagy a képzési kötelezettséget teljesítő fogyatékos gyermek részére kedvezményt, juttatást, jogosultságot, kötelezettséget állapít meg, **a fogyatékos gyermek, tanuló fogalom** alatt a sajátos nevelési igényű gyermeket, tanulót kell érteni.

A Vértes Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás a fenti törvények szellemében a következőkben foglaltak szerint dolgozza ki a Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzését és Programját, vállalva, hogy a Társulási Tanács által elfogadott jelen dokumentumot (az 1993. évi LXXIX. Törvény a közoktatásról 85.§ alapján) összehangolja az önkormányzati intézkedési tervvel, az önkormányzati minőségirányítási programmal, valamint a fenntartása alatt működő közoktatási intézmények működtetésével, a pedagógiai munkájukat szabályozó dokumentumaikkal.

Adatgyűjtés

A program elkészítéséhez az adatgyűjtés 2007. október első felében történt.

Alapul vettük a Kistérségi Közoktatási Intézkedési és Feladatellátási tervet

Minden más adatot a minisztériumi ajánlás szerinti kérdőíveken gyűjtöttük be. Ezek tartalmazzák állandó adatokat, illetve folyamatosan változó adatokat. A változó adatok 2007. október második hetére érvényesek. (pl. szociális támogatásban részesülők, HH-s HHH-s, SNI-s gyermekek, munkanélküliségi mutatók)

Alkalmazott módszerek:

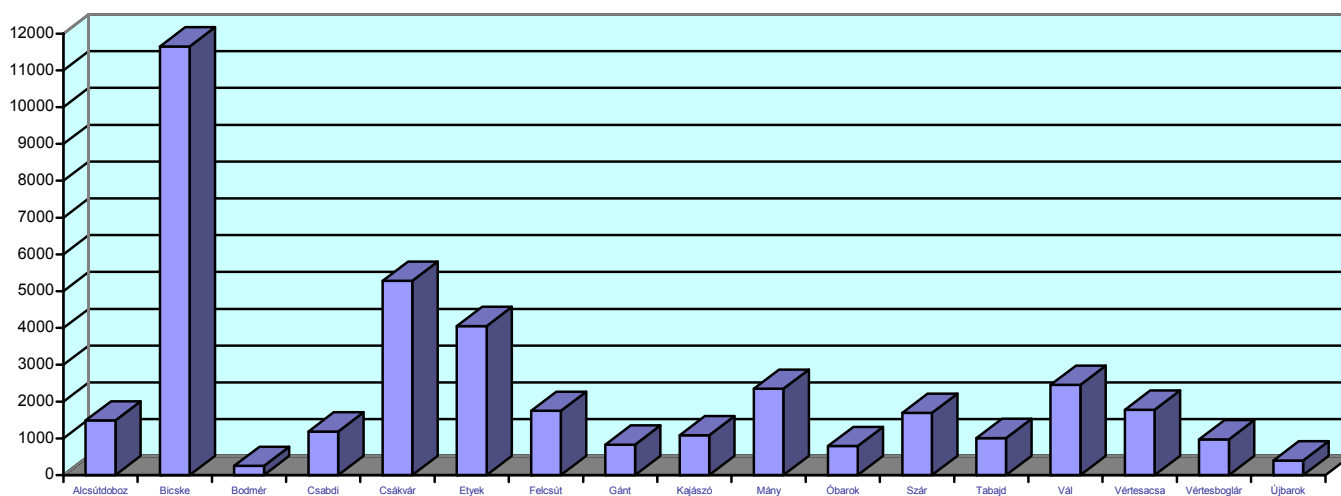
- adatgyűjtés kérdőíveken a kistérség valamennyi települési önkormányzatától
- az adatok elemzése: statisztikai elemzés, matematikai elemzés
- az adatok logikai csoportosítása
- a kistérségi intézkedési terv és társulási megállapodás elemzése
- folyamatos konzultáció a kistérségi irodával
- a programtervezett áttekintése a kistérségi iroda dolgozójával
- a szükséges korrekciók, kiegészítések elvégzése

1. Helyzetelemzés

1.1. Az esélyegyenlőség érvényesülésének vizsgálatához (minimálisan) szükséges adatok:

1.1.1. Demográfia

A kistérség népessége

Lakónépesség száma: 38.790 fő

Állandó népesség száma: 39.079 fő

Legkisebb lakosság számú: Bodmér (250 fő), legnagyobb lakosság számú: Bicske (11 651 fő), a többség 1500-2000 lakosságszám körüli

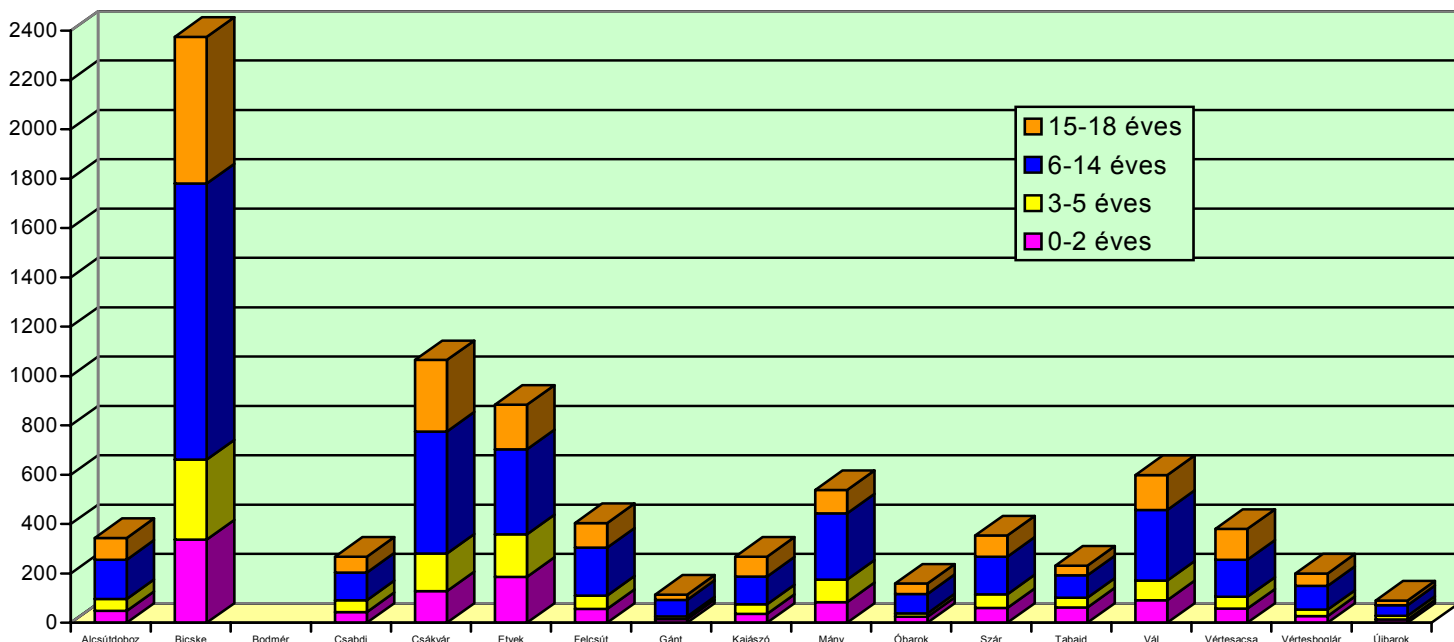
Etnikailag szegregált (telepszerű) lakókörnyezetben élők száma

Etnikailag elkülönült

Etnikailag szegregált (telepszerű) lakókörnyezetben élők száma:		Összesen		halmozottan hátrányos helyzetűek	
		Bicske	Mány	Bicske	Mány
ebből	3-5 éves gyermekek száma	35	16	30	-
	ebből óvodába jár	35	16	25	-
	általános iskolás tanulók száma	143	34	43	1

A kistérségben két településen található szegregált lakókörnyezetben élő közösség, Bicskén és Mányban. Bicskén a lakosság 8,9 %-a, Mányban 14,6 %-a él etnikailag elkülönült településrészen.

A lakosság korösszetétele 18 éves korig

Állandó népességből 0-2 évesek száma: 1272 fő
 3-5 évesek száma: 1209 fő
 6-14 évesek száma: 3706 fő
 15-18 évesek száma: 1991 fő

A kistérség településeinek jelentős részében a 0-2 évesek száma meghaladja a 3-5 éves gyermekek számát. Jellemző ez elsősorban Bicskére, Etyekre, Szárra, Tabajdra, Válra.

1.1.2. Népeségvándorlás

Állandó népességszám változása 1990-2006 között: növekedés: 1078, csökkenés 35 fő

A kistérség egyes településeinek népessége növekszik. Kiugró a gyarapodás Etyek (573 fő), Vál (+158 fő), Felcsút (+221 fő), Újbarok (+57 fő), Tabajd (+50 fő) községek esetében. A növekedést a kedvező földrajzi helyzet, a főváros és az 1-es számú főközlekedési út közelsége eredményezi. A többi településre általában a stagnálás jellemző.

A kistérségben jelentős a külterületen élők száma, megközelíti az 1200 főt, az állandó népesség 3 százalékát teszi ki. Kiugróan magas Alcsútdobozon 11,5 %, Mány 8,7 %, Újbarok 5 %, Etyek 4,8 %, Óbarok 4,5 %, Csabdi 2,4 %, Bicske 2 %.

A külterületen élők már eleve hátrányos helyzetben vannak a többi lakossal szemben a közszolgáltatások elérhetősége és minősége tekintetében.

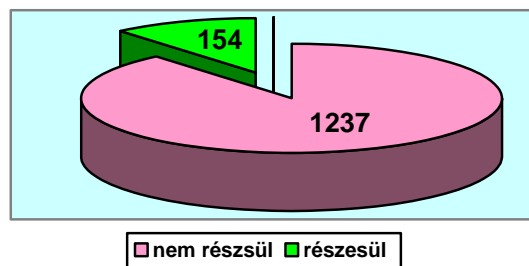
1.1.3. Szociális helyzet

	Munkanélküli- ek száma	Lakosság %- ában	Tartósan mun- kanélküli	Rendszeres szoc. Segélyt kap	Igénylés gyer- mekvédelmi támogatásra	0-18 éves korú lakosság %- ában	Nyilatkozta k HHH-s helyzet- ről	Nyolc általánosanál magasabb végzettség	Nem nyilatkoz- tak
Alcsútdoboz	9	0,6 %	8	9	49	14,2 %	-	-	-
Bicske	442	3,8 %	19	58	454	19,1 %	-	-	279
Bodmér	Nincs adat	-	Nincs adat	-	Nincs adat	-	-	-	-
Csabdi	Nincs adat	-	Nincs adat	5	53	19,7 %	-	-	-
Csákvár	822	15,5	112	25	78	7,3 %	-	-	78
Etyek	Nincs adat	-	Nincs adat	10	81	9,1 %	5	-	78
Felcsút	35	2,0 %	11	1	53	13,0 %	14	-	39
Gánt	Nincs adat		Nincs adat		Nincs adat				
Kajászó	28	2,5 %	3	3	57	21,2 %	10	-	47
Mány	50	2,1 %	40	4	74	13,7 %	6	-	-
Óbarok	Nincs adat		Nincs adat	2	Nincs adat	-	-	-	-
Szár	19	1,1 %	16	4	25	7,1	-	-	-
Tabajd	25	2,5 %	-	1	60	25,9 %	-	-	60
Újbarok	6	1,5 %	5	1	3	3,3 %	-	-	-
Vál	54	2,2 %	10	12	199	33,2 %	-	-	199
Vértesacsá	54	3,0 %	8	8	-	-	-	-	-
Vértesboglár	47	4,8 %	40	11	22	11,0 %	7	-	15

A munkanélküliek aránya (a kapott adatok szerint) lényegesen alacsonyabb az országos átlagnál, alig haladja meg a 4 %-ot, létszámuk 1391 fő. (Több településről – Bormér, Csabdi, Etyek, Gánt, Óbarok – nem kaptunk adatot.)

A 18 évesnél idősebbek 0,5 %-a részesül rendszeres szociális segélyben.

A munkanélküliek közül rendszeres szociális segélyben részesül:

Az adatok megközelítően pontosak. Csabdi, Etyek, Óbarok községek jeleznek rendszeres szociális segélyben részesülőket, ugyanakkor munkanélkülieket nem.

1.1.4. Közszolgáltatások elérhetősége

Szakszolgálati feladatok ellátása.

	Gyógy- pedagógiai tanácsadás	Korai fej- lesztés és gondozás	Fejlesztő felkészítés	Nevelési tanácsadás	Logopédiai ellátás	Tovább- tanulási, pályá- választási tanácsadás	Gyógy- testnevelés
Alcsútdoboz	-	-	-	-	helyben	-	helyben
Bicske	helyben	helyben	helyben	helyben	helyben	-	helyben
Csabdi	Bicskén	-	-	Bicskén	helyben	-	-
Csákvár	Székesfeh	Székesfeh	Székesfeh	Bicskén	helyben	Székesfeh	helyben
Etyek	Bicskén	Biatorb.	helyben	Bicskén	helyben	Budapest	helyben
Felcsút	Bicskén	-	helyben	Bicskén	helyben	Székesfeh.	Bicskén
Gánt							
Kajászó			helyben	helyben	helyben	helyben	
Mány			helyben	Bicskén	helyben		helyben
Óbarok	Bicskén	Bicskén	Bicskén	Bicskén	helyben	-	helyben
Szár					helyben		helyben
Tabajd				Bicskén	helyben	Székesfeh	
Vál				Bicskén	helyben		
Vértesacsá	Székesfeh	Székesfeh	Székesfeh	Székesfeh	helyben	Székesfeh	helyben
Vértesboglár		Székesfeh		Bicskén	helyben	Székesfeh	

Gyermekjóléti alapszolgáltatások

	Gyermekjóléti szolgáltatás	Bölcsőde	Családi napközi	Iskolai napköz- i	Házi gyermekfel- ügyelet
Alcsútdoboz	Helyben			Helyben	
Bicske	Helyben	Helyben		Helyben	
Bodmér					
Csabdi	Helyben			Helyben	
Csákvár	Helyben	Helyben		Helyben	
Etyek	Helyben		Helyben	Helyben	
Felcsút	Helyben			Helyben	
Gánt					
Kajászó	Helyben			Helyben	
Mány	Helyben			Helyben	
Óbarok	Helyben			Bicskén	
Szár	Bicskén			Helyben	
Tabajd				Helyben	
Újbarok	Bicskén	Bicskén		Száron	
Vál	Helyben			Helyben	
Vértesacsá	Társulás Etyek			Helyben	
Vértesboglár	Helyben	Csákváron		Helyben	

Családsegítés, gyermekjóléti feladatok ellátása három mikrotársulásban történik:

Bicske központtal: Felcsút, Óbarok, Szár, Újbarok

Csákvár központtal: Bodmér, Gánt, Vértesboglár

Etyek központtal: Alcsútdoboz, Csabdi, Mány, Vértesacsá, Vál

Családok átmeneti otthona a kistérségben nincs.

1.1.5.A szolgáltatásnyújtás fenntartói háttere

	Önkormányzat, vagy gazdasági társasága	Non profit, civil, egyházi szervezet	Intézmény-fenntartó társulás	Többcélú társulás	Megyei önkormányzat	Egyéb
Óvodai nevelés	Alcsútdoboz, Bicske, Csabdi, Csákvár, Etyek, Felcsút, Kajászó, Mány, Óbarok, Szár, Tabajd, Vál, Vértesacsza,	Csákvár, Tabajd,	Vértesboglár			
Általános iskolai oktatás	Alcsútdoboz, Bicske, Csabdi, Csákvár, Etyek, Felcsút, Mány, Szár, Tabajd, Vértesacsza,	Bicske, Tabajd,	Vál, Kajászó, Vértesboglár		Bicske	
Alapfokú műv. oktatás	Csákvár, Etyek,		Vál,		Bicske	
Gyógyped. tanácsadás	Csákvár, Etyek,				Csabdi, Csákvár, Felcsút,	Vértesacsza,
Korai fejlesztés					Csabdi, Csákvár, Vértesacsza,	Etyek,
Fejlesztő felkészítés	Bicske, Etyek, Felcsút, Mány,				Csabdi, Csákvár, Mány, Vértesacsza,	Kajászó,
Nevelési tanácsadás		Csabdi			Bicske, Felcsút,	Etyek, Kajászó, Vértesacsza,
Logopédiai ellátás	Bicske, Csabdi, Etyek, Felcsút, Mány, Óbarok, Vál, Vértesacsza,		Vértesboglár	Alcsútdoboz, Bicske, Csákvár, Mány, Tabajd, Szár, Vértesacsza,		Kajászó,
Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás	Bicske				Csákvár, Felcsút, Vértesacsza,	Csabdi, Etyek, Kajászó,
Gyógytestnevelés	Bicske, Etyek, Etyek, Óbarok, Vértesacsza,			Alcsútdoboz, Bicske, Csákvár, Felcsút, Szár, Vértesacsza,		
Gyermekjóléti szolgált.	Bicske, Csabdi, Csákvár, Felcsút, Kajászó,		Vértesacsza,	Alcsútdoboz, Etyek, Szár, Vál, Kajászó, Vértesboglár		
Bölcsőde	Bicske, Mány,					Csákvár, Vértesacsza,
Családi napk.		Etyek,				Vértesacsza,
Iskolai napközi	Alcsútdoboz, Bicske, Csabdi, Csákvár, Etyek, Felcsút, Kajászó, Mány, Tabajd, Szár, Vértesacsza	Bicske, Tabajd,	Vértes-boglár	Kajászó,		
Házi gyermekfelü.						Etyek, Vértesacsza,
Családok átmeneti otth.						

1.1.6. Óvodai nevelés

Feladatellátási helyek száma: 15

Település	Az óvoda fenntartója	Óvodai férőhelyek száma	Óvodába felvetttek száma	Az óvoda kihasználtsága	Óvodai csoportok száma	Csoportok átlagos létszáma	HHH-s gyermekek száma	HHH-s gyermekek aránya
Alcsútdoboz	Helyi önkorm.	75	51	68 %	2	25,5	-	-
Bicske	Helyi önkorm.	420	391	93,1 %	18	21,7	2	0,5 %
Csabdi	Helyi önkorm.	50	50	100 %	2	25,0	-	-
Csákvár	Helyi önkorm.	143	145	101,4 %	6	24,1	7	4,9 %
Etyek	Helyi önkorm.	180	173	96,1 %	6	28,8	2	1,1 %
Felcsút	Helyi önkorm.	67	70	104,4 %	3	23,3	3	4,2 %
Gánt	Társ. Zámoly		18		1	18,0	-	-
Kajászó	Társ. Vállal	43	38	88,3 %	2	19,0	-	-
Mány	Helyi önkorm.	100	89	89,0 %	4	22,2	-	-
Óbarok	Helyi önkorm.	25	24	96,0 %	1	24,0	-	-
Szár	Társ. Újbarok	75	73	97,3 %	3	24,3	2	2,7 %
Tabajd	Helyi önkorm.	30	30	100 %	1	21,0	-	-
Vál	Helyi önkorm.	90	83	92,2 %	4	30,0	-	-
Vértesacsza	Helyi önkorm.	75	46	61,3 %	2	23,0	-	-
Vértesboglár	Társ. Bodmér	50	35	70,0 %	2	17,5	-	-

A kistérséghez tartozó Gánt társulásban látja el a feladatot a kistérséghez nem tartozó Zámoly és Sukoró településekkel.

Tabajdon egyházi óvoda is működik 12 fővel.

Külterületen élő óvodáskorú gyermekek száma 37 fő. Közülük óvodába jár 33 fő.

A külterületen élő óvodások közül halmozottan hátrányos 16 fő. (Csákváron van 7 fő), megközelelti az országos átlagot.

Az óvodai férőhelyek száma 1423, a felvettek száma 1298. A kihasználtság 91,2 %-os. Az egy óvodai csoportra jutó gyermekek száma 23,1 fő. (Egy csoportban a megyében 22,5 gyermeket helyeztek el átlagosan 2005-ben.)

Óvodába fel nem vett óvodáskorú gyermekek száma magas Etyek községben, a 3-5 éves korosztályból 42 fő, köztük tanköteles korú is lehet.

Óvodába bejáró gyerekek

	Bejáró		Tömegközlekedéssel		Iskolabusszal		Falugondnoki Szolgáltatással		Egyéni (szülői szgk-val)	
	Össz.	HHH	Össz.	HHH	Össz.	HHH	Össz.	HHH	Össz.	HHH
Alcsútdoboz	3	-	-	-	-	-	-	-	3	-
Bicske	8	-	2	-	-	-	-	-	6	-
Csabdi	6	-	-	-	-	-	-	-	6	-
Csákvár	10	-	7	-	-	-	-	-	3	-
Felcsút	7	-	-	-	-	-	-	-	7	-
Kajászó	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Mány	5	-	-	-	-	-	-	-	5	-
Szár	17	-	5	-	-	-	-	-	12	-
Vértesboglár	7	-	5	-	-	-	-	-	2	-

A bejáró óvodáskorú gyermekek száma nem magas, nincs bejáró gyermek Etyek, Gánt, Óbarok, Tabajd, Vál, Vértesacsza településeken. Nem tart fenn óvodát Bodmér és Újbarok.

Más településre átjáró óvodások:

- Felcsút: 2 fő (Bicske)
- Mány: 5 fő
- Óbarok: 3 fő (Bicske, Tatabánya)
- Vál: 2 fő (Budapest, Budaörs)
- Vértesacska: 6 fő (Lovasberény)
- Vértesboglár: 2 fő (Óbarok, Budapest)

1.1.7. Általános iskola

Feladatellátási helyek száma: 14

Telephelyek száma: 14

Település	Fenntartó	Tanulók száma	Osztályok száma	Osztályok átlagszáma	SNI-s gyermekek száma	SNI-s gyermekek aránya (%)	HHH-s gyermekek száma	HHH-s gyermekek aránya (%)	Napközisek száma	Napközisek aránya (%)	Államilag nevelt gyermekek száma
Alcsútdoboz	Helyi önk.	150	8	18,7	4	2,6	-	-	20	13,3	1
Bicske	Helyi önk.	803	39	20,6	67	8,3	-	-	334	41,6	-
Csabdi	Helyi önk.	99	8	12,3	-	-	-	-	39	39,4	-
Csákvár	Helyi önk.	443	23	19,2	31	7,0	14	3,1	90	20,3	-
Etyek	Helyi önk.	274	15	18,2	?		5	1,8	128	46,7	4
Felcsút	Helyi önk.	145	8	18,1	10	6,9	11	7,6	29	20,0	-
Gánt	társulás	17	4	4,2	-	-	-	-	-	-	-
Kajászó	Társ. Vállal	23	4	5,7	-	-	1	4,3	11	47,8	-
Mány	Helyi önk.	172	9	19,1	10	5,8	1	0,6	33	18,9	-
Szár	Társ. Újbarok	147	8	18,3	-	-	-	-	25	17,0	-
Tabajd	Helyi önk.	15	3	5,0	2	13,3	-	-	9	60,0	
Vál	Társ. Kajászó	292	15	19,4	10	3,4	-	-	31	10,6	3
Vértesacska	Helyi önk.	118	8	14,7	11	9,3	-	-	25	21,2	-
Vértesboglár	Társ. Bodmér	104	8	13,0	-	-	4	3,8	9	8,6	-

Tabajd községben az alsó tagozatot az egyház működteti 27 fővel.

Bicskén két intézményt nem a helyi önkormányzat tart fenn (egyház (192 tanuló) és a főváros (57 tanuló))

Gánt intézményfenntartó társulásban van a kistérséghez nem tartozó Zámollyal és Sukoróval, a településen csak 1-4. osztály működik.

Vál és Kajászó intézményfenntartó társulásban van, Kajászón csak alsós gyermekek tanulnak.

Óbarok nem tart fenn iskolát, a gyerekek Bicskére járnak.

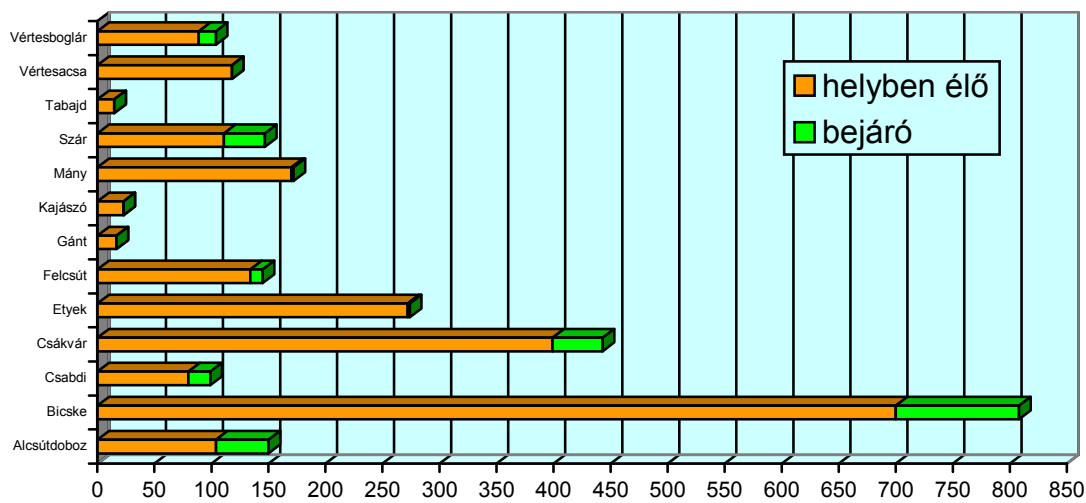
Bodmér nem tart fenn iskolát, Vértesboglárral társult.

Újbarok nem tart fenn iskolát, Szárral társult.

Az önkormányzatok által fenntartott általános iskolákban 160 tanulócsoportban 2802 gyermek tanul. Az tanulócsoportra jutó átlag 17,5 fő. A megyében 2005-ben egy tanulócsoportra jutó átlag 19,9 fő volt.

Külterületen élő általános iskolások száma 54 fő. Közülük halmozottan hátrányos helyzetű 13 fő, a külterületen élők 24,5 %-a.

1.1.8. Bejáró tanulók száma:

	Alcsútdoboz	Bicske	Csabdi	Csákvár	Etyek	Felcsút	Gánt	Kajászó	Mány	Szár	Tabajd	Vértesszőlős	Vértesszőlős
bejáró	46	108	19	44	2	11	0	0	2	36	0	0	15
helyben élő	104	700	80	399	272	134	17	23	170	111	15	118	89

1.1.9. Sajátos nevelési igényű tanulók

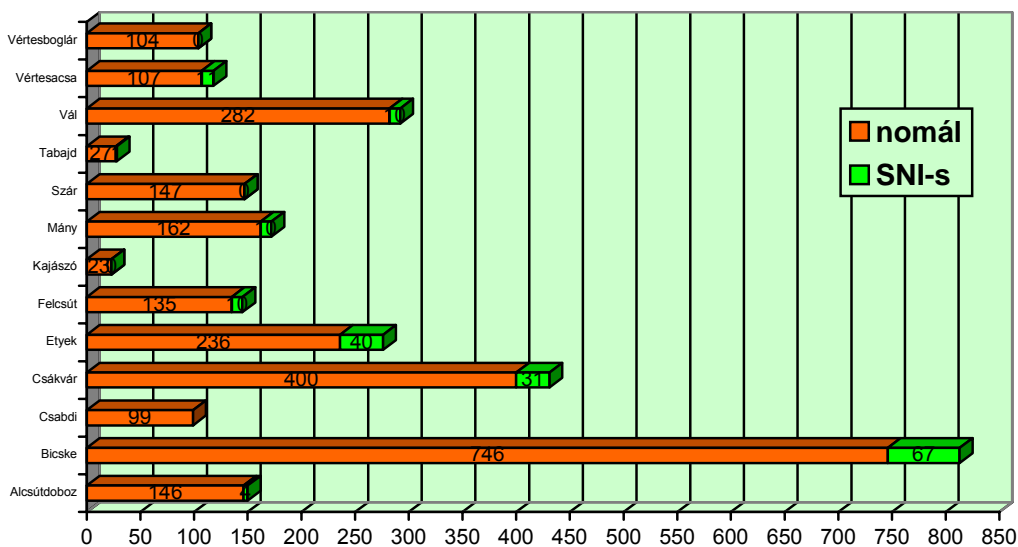
Szegregált oktatásban

Az intézményekben szegregált osztályban/tagozaton, illetve integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma

Szegregált gyógypedagógiai oktatásban részesül: Csákváron 12 fő

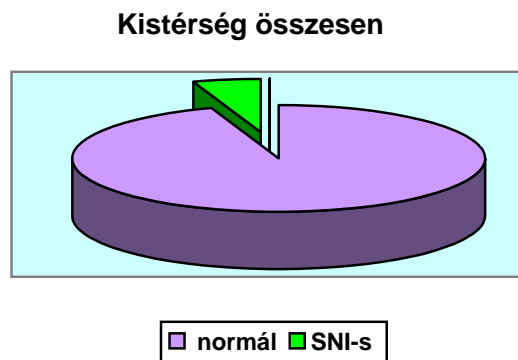
Integrált oktatásban részesül:

Sajátos nevelést igénylő tanulók aránya integrált oktatásban

Település	Tanu-	SNI-s	SNI-s
-----------	-------	-------	-------

	lók száma	gyermek- kek száma	gyermek- aránya (%)
Alcsútdoboz	150	4	2,6
Bicske	803	67	8,3
Csabdi	99	-	-
Csákvár	443	31	7,0
Etyek	274	6	
Felcsút	145	10	6,9
Gánt	-	-	-
Kajászó	23	-	-
Mány	172	10	5,8
Szár	147	-	-
Tabajd	15	2	13,3
Vál	292	10	3,4
Vértesacska	118	11	9,3
Vértesboglár	104	-	-

Az integrált oktatásban részesülő SNI-s gyermekek aránya változatos képet mutat. Csabdin, Gánton, Vértesbogláron, Kajászon, Száron egyáltalán nincs, magas Csákváron, Felcsúton, Tabajdon Vértesacsán és Bicskén. Utóbbi három településen meghaladja az országos átlagot.

1.1.10. HHH-s gyermekek száma képzési forma szerinti bontásban

Óvodában: Halmozottan hátrányos gyermeket a települések nem jelölnek.

Általános iskolában

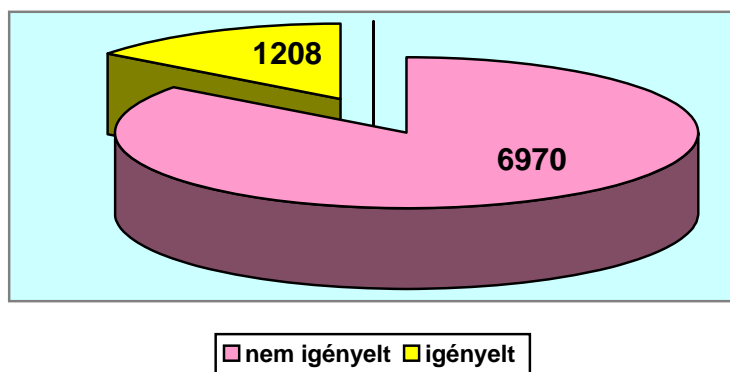
	Normál tanterv			Emelt szintű, vagy két tanítási nyelvű			Gyógypedagógiai tagozat	
	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH
Alcsútdoboz	150	-	4	-	-	-	-	-
Bicske	709	-	64	94	-	-	-	-
Csabdi	99	-	-	-	-	-	-	-
Csákvár	431	13	19	-	-	-	12	1
Etyek	292	5	6+34	-	-	-	-	-
Felcsút	145	11	10	-	-	-	-	-
Gánt								
Kajászó	23	-	-	-	-	-	-	-
Mány	172	1	10	-	-	-	-	-
Szár	147	-	-	-	-	-	-	-
Tabajd	15	-	-	-	-	-	-	-
Vál	292	-	10	-	-	-	-	-
Vértesacska	117	-	11	-	-	-	-	-
Vértesboglár	104	-	4	-	-	-	-	-

A halmozottan hátrányos helyzetűek jellemzően a normál tantervű osztályokba járnak, az emelt szintű osztályokban nem található HHH-s gyermek.

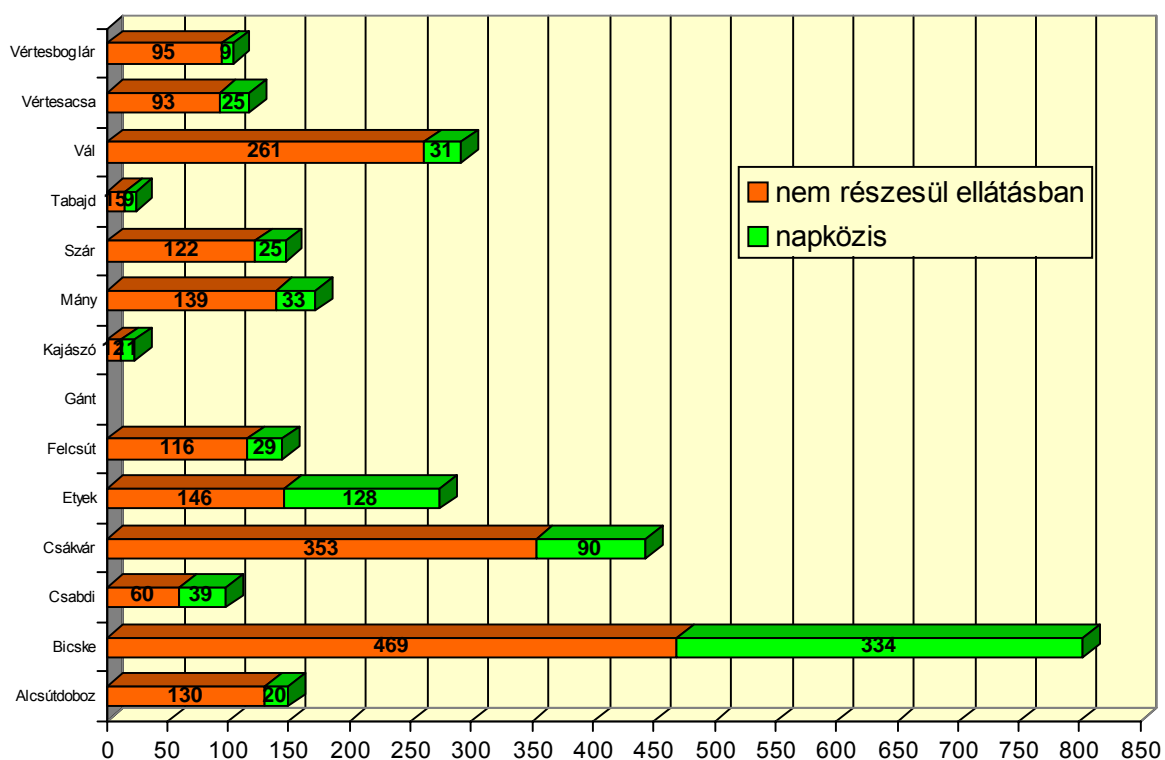
A hátrányos helyzetű gyermekek (HH-s gyermekek) a gyermekvédelmi támogatás alapján

	Igénylés gyermekvédelmi támogatásra	0-18 éves korú lakosság arányában
Alcsútdoboz	49	14,2 %
Bicske	454	19,1 %
Bodmér	Nincs adat	-
Csabdi	53	19,7 %
Csákvár	78	7,3 %
Etyek	81	9,1 %
Felcsút	53	13,0 %
Gánt	Nincs adat	
Kajászó	57	21,2 %
Mány	74	13,7 %
Óbarok	Nincs adat	-
Szár	25	7,1
Tabajd	60	25,9 %
Újbarok	3	3,3 %
Vál	199	33,2 %
Vértesacska	Nincs adat	-
Vértesboglár	22	11,0 %

Gyermekvédelmi támogatásban részesül:

1.1.11. Napközis ellátás

A kistérségben jellemző, hogy a tanulók 15-20 százaléka veszi igénybe a napközis ellátást. Ez alól kivétel Etyek és Bicske, ahol arányuk megközelíti az 50 százalékot.

1.1.12. Lemorzsolódási mutatók (3 évre) Az általános iskolákban a **lemorzsolódási** mutatói

Lemorzsolódás

2007-ben: 0 fő

2006-ban: 1 fő

2005-ben: 2 fő

Az adatokat megküldő iskolákban az elmúlt három évben lemorzsolódás nem volt. Nem kaptunk adatokat Felcsút, Gánt, Kajászó, Tabajd, iskoláitól.

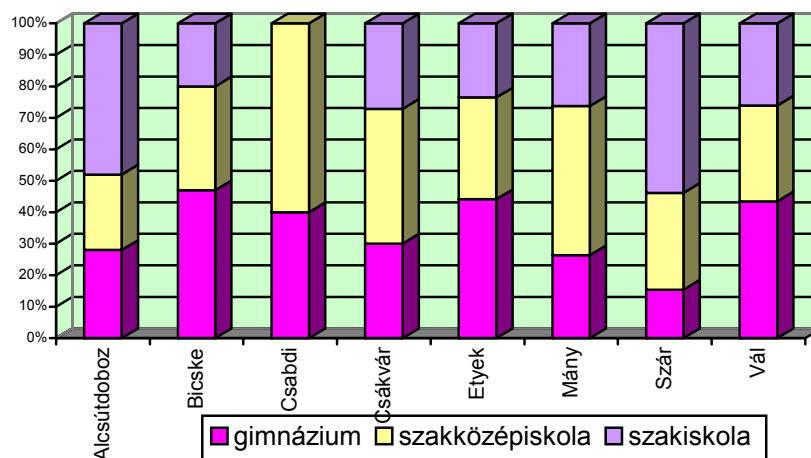
1.1.13. A kistérség általános iskolában tanuló diákok **továbbtanulási** mutatói:

Települési adatok

	2004-2005. tanév			2005-2006. tanév			2006-2007. tanév		
	Gimn.	Szakk.	Szakis.	Gimn.	Szakk.	Szakis.	Gimn.	Szakk.	Szakis.
Alcsútdoboz	6	6	12	9	9	6	7	6	12
Bicske									
Csabdi	4	8	2	4	8	4	4	6	0
Csákvár	23	26	18	22	31	17	21	30	19
Etyek	9	7	7	17	16	10	15	11	8
Felcsút									
Gánt									
Kajászó									
Mány	1	10	10	8	4	10	5	9	5
Szár	0	9	9	2	16	6	2	4	7
Tabajd									
Vál	8	12	6	7	11	9	10	7	6
Vértesacsfa									
Vértesboglár	4	3	5	2	4	7		6	0

A csákvári általános iskolában gyógypedagógiai oktatásban részesülő gyermekek közül szakiskolában nyert felvételt a 2004-05. tanévben 1 fő, a 2005-06. tanévben 2 fő, a 2006-07. tanévben 3 fő.

Települési adatok a 2006-07. tanévben:

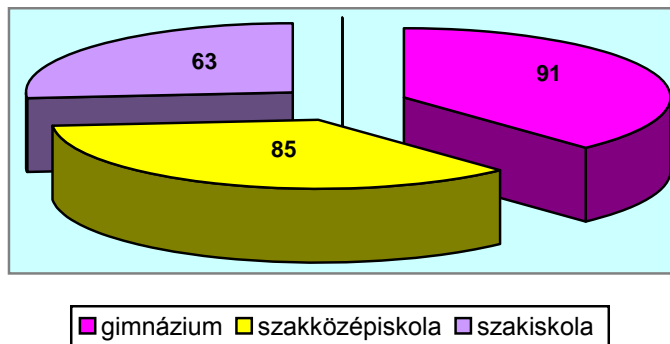

Nem tanul tovább:

2005-06. tanévben: Etyeken 1 fő

2006-07. tanévben: Etyeken és Mányban 1-1 fő

Kistérségi adatok a 2006-07. tanévben:

1.1.14. HHH-s tanulók továbbtanulási mutatói

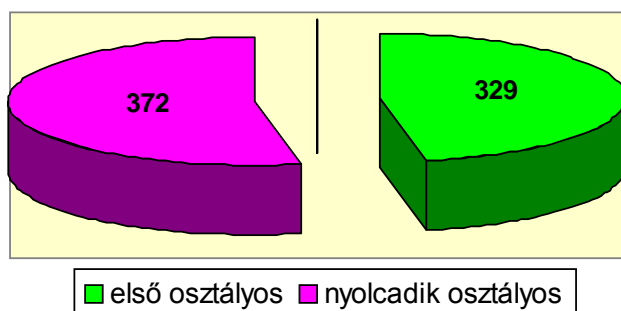
Az intézményekben tanuló **halmozottan hátrányos helyzetű (HHH)** diákok **továbbtanulási** mutatói (visszamenőleg legalább 3 év adatai): a HHH tanuló fogalma szerinti nyilvántartás, statisztikai adat nem volt 2006 előtt, tehát ilyen adat nem áll rendelkezésünkre.

1.1.15. Kompetencia mérések eredményei

Az OKÉV által végzett kompetencia mérések eredményei a kistérség általános iskoláiból nem állnak rendelkezésre.

1.1.16. Elsős és nyolcadik osztályos tanulók száma

Első évfolyamosok száma: 329 fő, a 8. osztályosok száma: 372 fő. A csökkenés a bejövő és kimenő létszám között 43 fő, 11,5 százalék. A csökkenés megfelel 2 osztálynak.

1.1.17. Szakember-ellátottság

Feladatok	Előírt képesítési feltételeket		Hiányok megnevezése
	Teljesíti	Nem teljesíti	
Óvodai nevelés	Alcsútdoboz, Bicske, Csabdi, Csákvár, Etyek, Felcsút, Kajászó, Mány, Óbarok, Szár, Tabajd, Vál, Vértesacsca,	Vértesboglár	Nemzetiségi óvónő
Ált. iskolai oktatás	Csákvár, Etyek, Kajászó, Mány, Tabajd, Vál, Vértesacsca,	Alcsútdoboz, Bicske, Csabdi, Felcsút, Szár, Vértesboglár	Énektanár, Idegen nyelv, számítástechnika Kémia, földrajz, ének, történelem Földrajz Szakot nem jelöl Történelem, ének, rajz, technika
Pedagógiai szakszolgálat	Csákvár, Etyek, Felcsút,		
Egészségügyi alapellátás	Csabdi, Csákvár, Etyek, Felcsút, Óbarok, Vál, Szár,		
Szociális alapellátás	Csákvár, Etyek, Felcsút, Szár,		
Szociális intézményi ellátás	Csákvár, Etyek, Felcsút,		
Gyermekjóléti alapellátás	Csabdi, Etyek, Felcsút, Óbarok, Szár,		
Gyermekjóléti szakszolgálat	Csákvár, Felcsút, Vál, Szár,		

A Köznevelési Törvényben előírt szakember ellátottságot a települések többsége az óvodákban teljesíti. Vértesbogláron hiányzik a nemzetiségi óvónő.

Az általános iskolai oktatásban jelentősebb a szakember hiány. Nem teljesíti az előírásokat Alcsútdoboz, Bicske, Tabajd, Felcsút, Szár, Vértesboglár.

1.1. 18. Integrációs és/vagy képesség-kibontakoztató támogatás igénylése

OM azonosító	intézmény neve	tanulók létszáma				tervezett tanulói létszám			
		2004/2005		2005/2006		2007/2008		2008/2009	
		Integrációs	képesség-kibontakoztató	Integrációs	képesség-kibontakoztató	Integrációs	képesség-kibontakoztató	Integrációs	képesség-kibontakoztató
029988	Napközi otthonos Óvoda			2		1		1	
030145	Általános Iskola	16		7		11		9	

1.1.19. Építmenyi és infrastrukturális ellátottság

A kistérségben az óvodai nevelés és alapfokú oktatás tárgyi feltételei, épületbeli és eszközadottságai a folyamatos működést biztosítják, azonban a különböző települések adottságai eltérőek. Mindenütt van logopédiai sarok, tornaterem vagy tornaszoba, az oktatás-nevelés eszközei alapvetően biztosítottak, a taneszközjegyzék előírásainak való megfelelés folyamatos beszerzés alapján történik. Általánosan jellemző, hogy a kistérség oktatási-nevelési intézményeinek épületeire felújítási igényt jeleznek a fenntartók. Jó eszközellátottsággal rendelkezik Bicske, további fejlődést eredményezhet a tanuszoda megépítése. Pályázaton nyert támogatás eredményeként jelentős felújítás volt Etyeken az ÁMK-ban, feltételei jónak mondhatók. Itt óvodai férőhely bővítése indokolt. Óvodai férőhely bővítést terveznek Tabajdon, Szár és Vál községekben is. Felcsút tornaszoba építését tervezi. A kistérségben önálló nevelési tanácsadó kialakítását, tárgyi és személyi feltételeinek megteremtését tervezik.

1.2. Az esélyegyenlőség érvényesülésének vizsgálati szempontjai, és az esélyegyenlőségi kockázatok kezelésére javasolt beavatkozások

1.2.1. A közszolgáltatások elérhetősége

Szakszolgálati feladatok ellátásához való hozzáférés

A kistérség népessége közszolgáltatások jelentős részét **helyben** tudja elérni. A logopédiai és gyógytestnevelési ellátást a kistérség felvállalta. A szolgáltatást végző szakemberek egy-egy intézményhez vannak telepítve, az intézmények közötti megállapodás útján látják el a feladatot. Kistérségi szintű egységes szakszolgálati rendszer nem jött létre, létrehozását tervezik.

A többi szakszolgálati feladat megyei önkormányzati kötelezettség. A nevelési tanácsadás Bicskén és Székesfehérváron történik. A kisebb gyermekek utaztatása Székesfehérvárra a távolság miatt nem tekinthető végleges megoldásnak. Hasonló a helyzet a gyogyepedagógiai tanácsadás, a fejlesztő felkészítés esetében is. Legkevésbé megszervezett a korai fejlesztés és gondozás. Gyakorlatilag e terület ellátatlan a kistérség. A pályaválasztási tanácsadás Budapesten és Székesfehérváron történik, megoldottnak tekinthető.

A gyermekjóléti szakszolgálat feladatellátása megoldott, néhány esetben javítandó a szakember ellátottság. Bodmér, Tabajd nem adott anyagot.

Bölcsőde Csákváron és Bicskén működik.

Közoktatási intézményi feladatokhoz való hozzáférés

Óvodai nevelés: Az óvodai neveléshez való hozzáférés a kistérségben biztosított. Csak két településen nincs óvoda (Bodmér, Újbarok) az újbarokiak Szár községben, bodmériak Bicskén kapnak óvodai ellátást.

Etyeken az óvodai felvételre váró gyerekek száma jelentős, a beköltözések miatt előre láthatóan bővítés szükséges. Több helyen van szabad férőhely kapacitás. A következő években – Etyek kivételével – a jelenlegi kapacitással az ellátás biztosítható.

Általános iskolai oktatás:

Az általános iskolai ellátás a kistérségben lefedett. A bodmériek Vértesbogláron, az óbarokiak Bicskén, újbarokiak Száron kapnak általános iskolai ellátást.

Az oktatási intézmények (óvoda, iskola) többsége önkormányzati fenntartású, három településen van alapítványi, illetve egyházi fenntartású nevelési-oktatási intézmény. Alapítványi, egyházi ellátásban elérhető: óvodai nevelés Csákvár, Tabajd, iskolai oktatás: Bicske, Tabajd

Alapfokú művészetoktatás: megyei fenntartású intézmény működik Bicskén.

Etyeken és Csákváron az általános keretében folyik művészeti oktatás, a Martonvásári Alapfokú Művészeti Intézmény Válon tart fenn telephelyet.

A gyermekjóléti szolgáltatások a kistérség minden települése számára elérhetők.

Vizsgálati szempontok	Szükséges, elvárt beavatkozások
<p>Közoktatási szakszolgálati feladatok</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gyógypedagógiai tanácsadás • Korai fejlesztés és gondozás • Fejlesztő felkészítés • Nevelési tanácsadás • Logopédiai ellátás • Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás • Gyógytestnevelés <p>Gyermekjóléti alapellátások</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gyermekjóléti szolgáltatás • Gyermekjóléti szolgálat <p>Gyermekjóléti szakellátások</p> <ul style="list-style-type: none"> • Családok átmeneti otthona <p>Közoktatási intézményi feladatok</p> <ul style="list-style-type: none"> • Óvodai nevelés • Általános iskolai oktatás • Alapfokú művészetoktatás 	<p>A szolgáltatásokat többségét ellátják, és elérhetőek a kistérség lakói számára.</p> <p>Logopédiai ellátás és gyógytestnevelés ellátására kidolgozandó a kistérségi egységes szakszolgálati rendszer.</p> <p>Megszervezendő a korai fejlesztés és gondozás rendszere.</p> <p>A nevelési tanácsadás, gyógypedagógiai tanácsadás és fejlesztő pedagógia ellátást a kistérség területén elérhetővé kell tenni.</p> <p>Javítani kell a gyermekjóléti szakszolgáltatások szakember ellátottságát.</p> <p>Etyek területén növelni kell az óvoda kapacitását.</p> <p>Az általános iskolai ellátás biztosított.</p>

1.2.2. A kistérségben biztosítottak-e a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek óvodáztatásának és iskoláztatásának feltételei?

A HHH-s gyermekek óvodáztatása, iskolai oktatása-nevelése a térségben biztosított.

Vizsgálati szempontok	Szükséges, elvárt beavatkozások
Biztosított-e a kistérség óvodás és tanköteles korosztályán belül a halmozottan hátrányos helyzetűek intézményes nevelése?	Valamennyi halmozottan hátrányos helyzetű gyermek/tanuló intézményes nevelésben-oktatásban részesül.
Biztosított-e a településen minden halmozottan hátrányos helyzetű gyerek számára, hogy óvodába járjon, és érvényesül-e a közoktatásról szóló 1993. évi LXXXIX tv. 65.§ (2) paragrafusa?	A HHH-s gyermekek számára minden körülmények között biztosított az óvodai ellátás.

1.2.3. A kistérség alapfokú intézményei között érvényesül-e a szegregáció?

A kistérségben nem található kiemelkedően magas HHH-s gyermekpopuláció. Általában egy intézményt működtetnek az önkormányzatok, a HHH-s gyermekek száma alacsony. Sehol nem éri el a 25 %-ot.

Vizsgálati szempontok	Szükséges, elvárt beavatkozások
Kiegyenlített-e a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a kistérség általános iskoláiban (nem tér el több mint 25%-ban egymástól)?	Egyintézményes településekben látják el a tanulókat, számuk sehol nem éri el az országos átlagot.
Meghaladja-e a helyben lakó gyermekek körében a sajátos nevelési igényűvé minősített (továbbiakban SNI) és a pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar – a továbbiakban részképesség zavarokkal küzdő) gyermekek és tanulók többi tanulóhoz viszonyított együttes aránya a mindenkorin országos átlagot (vagyis jelenleg több 7%-nál)? Jelentősen meghaladja-e a helyben lakó gyermekek körében az enyhe fokban értelmi fogyatékosnak minősített gyermekek, tanulók többi tanulóhoz viszonyított aránya az országos átlagot (vagyis több mint 5%)?	<p>A sajátos nevelési igényű tanulók aránya Csákváron, Felcsúton, Tabajdon, Vértesacsán és Bicskén megközelíti vagy meghaladja az országos átlagot. (7 %-ot).</p> <p>A tanulók kontroll vizsgálata, a normál osztályba való visszahelyezés lehetőségének vizsgálata és feltételeinek biztosítása szükséges.</p> <p>Szegregált oktatásban részesülő enyhe értelmi fogyatékos gyermekek Csákváron kapnak intézményes ellátást. (12 fő). Az intézmény területi feladatokat is ellát.</p> <p>Nem haladja meg az 5 %-ot, beavatkozást nem igényel.</p>

1.2.4. A kistérség intézményeiben az oktatás hatékonyságában és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai eredményességében nincs jelentős eltérés, mivel a településeken egy óvoda és egy általános iskola található.

Vizsgálati szempontok	Szükséges, elvárt beavatkozások
Van-e jelentős (25%-ot meghaladó) eltérés a települések azonos típusú intézményeiben a lemorzsolódási és továbbtanulási mutatókban?	Nem vizsgálendő szempont Nincs
Van-e jelentős (25%-ot meghaladó) eltérés a pedagógiai munka hatékonyságát mérő országos vizsgálatok (kompetencia mérések) intézményi eredményeiben az országos átlaghoz képest.	Nincs adat.

1.2.5. A kistérség intézményei között az oktatás feltételeiben van-e jelentős különbség?

Vizsgálati szempontok	Szükséges, elvárt beavatkozások
Van-e hiányosság és jelentős eltérés a kistérség intézményeiben, illetve az azonos típusú intézmények között a rendelkezésre álló humánerőforrás és szakos ellátottság tekintetében?	Egy-egy településre vonatkozóan nem vizsgálható szempont (egy-egy intézmény működik településenként) A kistérség települései között van feltételbeli különbség: Jól ellátott és közepesen ellátott intézmények vannak. Általános elvárás az intézmények felújítása.
Van-e jelentős eltérés a település intézményeiben, illetve a település azonos típusú intézményei között az infrastrukturális feltételek tekintetében? Teljesülnek-e a kötelező eszköz- és felszerelési jegyzékben (11/1994 MKM rendelet 7.sz melléklet) foglaltak a település minden intézményében és feladat-ellátási helyén?	Nincs eltérés, nincs több azonos típusú intézmény. Az óvodák többségében, az iskolák mindegyikében van internet hozzáférés. A kötelező eszköz- és felszerelési jegyzékben (11/1994 MKM rendelet 7.sz melléklet) foglalt feltételek megvalósítása folyamatos
Igényelnek-e kiegészítő normatív vagy egyéb támogatásokat (pl. integrációs- és képességkibontakoztató felkészítés támogatása, gyógypedagógiai oktatás-nevelés, nemzetiségi/roma kisebbségi oktatás normatívája)?	Igényelnek gyógypedagógiai oktatás-nevelés és nemzetiségi oktatás normatívát.(Vértesboglár, Csákvár, Etyek)

A települések közoktatási intézményei részesülnek fenntartói hozzájárulásból.

Az oktatási intézményekben **rendelkezésre állnak** az SNI gyermekek oktatásához szükséges, jogszabályban meghatározott feltételek.

Az oktatási intézményekben **nincs eltérés** a halmozottan hátrányos helyzetűek és a nem halmozottan hátrányos helyzetű tanulók tanórán kívüli programokon való részvétele tekintetében.

Rendszeres kapcsolat, együttműködés történik az intézmények környezetében működő társadalmi és szakmai szereplőkkel a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének érdekében. Igen, a kapcsolat rendszeres.

Kistérségben biztosított az igényeknek megfelelő nemzetiségi oktatás.

2. A Program célja

2.1. A Közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzés és program célja

A hazai jogrendszerekben az Európai Unióhoz való csatlakozásig nem szerepelt kiemelten az esélyegyenlőségi szempontok figyelembevétele. Mindez a csatlakozással módosult, az esélyegyenlőség érvényesítése Magyarországon is a fejlesztéspolitika alapvető szempontja.

Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen növeli a szervezetünk versenyképességét.

Az esélyegyenlőség biztosítása **a legtöbb esetben nem jár többletköltséggel**, csupán szemléletváltást, rugalmasságot, nagyobb figyelmet igényel a szervezet vezetősége, illetve alkalmazottjai részéről, és szorosan kapcsolódik az önkormányzati és társulási törvényben foglaltak végrehajtásához.

A Vértess Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás Közoktatási Esélyegyenlőségi Programját a kistérségben működő közoktatási intézmények közreműködésével terveztük meg. A program kidolgozása során, az elfogadást megelőzően lehetőséget biztosítottunk a szükséges konzultációra és véleményformálásra hangsúlyosan a megvalósításban érintett önkormányzatoknak, szakmai és társadalmi partnereknek.

Célok általában

A Közoktatási Esélyegyenlőségi Program alapvető célja, hogy biztosítsa a településeken:

- a szegregációmentesség és az
- egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését.

Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl **célul tűzzük ki**

- az esélyteremtést támogató lépések,
- szolgáltatások

megvalósítását a településen élő hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak

- kompenzálása és az
- esélyegyenlőség

előmozdítása érdekében.

2.2. Konkrét célok

2.2.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók integrációja

Az integrációhoz a mozgássérült gyermekeknek az épület akadály-mentesítése, a látássérült gyermekeknek optikai vezetősáv és korlát kiépítése, az integrált nevelés személyi feltételeinek javítása

2.2.2. Pedagógiai szakmai szolgáltatások biztosítása

- a) gyógytestnevelés
- b) logopédiai szakszolgálat kistérségi szintű, egységes szakszolgálati rendszer kiépítése
- c) nevelési tanácsadás, kistérségi fenntartású nevelési tanácsadó kiépítése és működtetése, a gyógypedagógiai tanácsadás elérhetőségének javítása
- d) korai fejlesztés és gondozás kistérségi szintű biztosítása

2.2.3. Fejlesztő pedagógiai hálózat kiépítése

Fejlesztő pedagógiai hálózat kiépítése szükséges.

3. Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő fenntartói tevékenységek, felelőségek

Az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében az önkormányzatok a következő **kötelezettségeket** vállalják:

3.1. Kijelölés kötelezettsége

3.1.1. Irányító

A Vértes Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás Közoktatási Esélyegyenlőségi Program megvalósításának **irányítója** a társulás mindenkori **közoktatási referense**.

3.1.2. Megvalósító

A Közoktatási Esélyegyenlőségi Program **végrehajtásáért** felelős a Társulás **mindenkori elnöke**.

3.1.3. Panasz kezelése

Az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó **esetleges panaszok kivizsgálása**, az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben a szükséges lépések megtételének felelőse a **társulás elnöke és az érintett település polgármestere**.

3.2. Biztosítási kötelezettség

3.2.1. Lakossági, szakmai és társadalmi partnerek

Biztosítani kell, hogy a kistérségi települések minden lakója, de főként a nevelési-oktatási intézmények, a szülők és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára **hozzáférhető legyen** a kistérség Közoktatási Esélyegyenlőségi Programja.

A program megtalálható a Kistérségi Társulás Munkaszervezeténél, minden önkormányzatnál és minden érintett intézménynél.

3.2.2. Önkormányzat, közoktatási intézmények

Biztosítani kell:

- hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és a kistérségben működő közoktatási intézmények dolgozói **ismerjék és kövessék** a települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Program foglaltakat.
- hogy az önkormányzat, illetve az egyes intézmények vezetői minden ponton **megkapják a szükséges felkészítést és segítséget** a program végrehajtásához.
- hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon **részt vegyenek**.
- a diszkriminációmentes nevelést, oktatást, a befogadó és toleráns légkört.

3.3. Megismerési kötelezettség

A Társulás tisztségviselői és a településeken működő közoktatási intézmények vezetői **ismerjék** a települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Programban foglaltakat és az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, **közreműködjenek** annak megvalósításában.

Minden, a Társulással, az önkormányzatokkal és azok közoktatási intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra **szolgáltatást nyújtó fél ismerje meg**, és magára nézve kötelezőként kövesse a Programot.

4. Akcióterv

4.1. A tervezett beavatkozásokkal el kell érni a kitűzött fejlesztési célokat.

Az **1.2.** „Az esélyegyenlőség érvényesülésének vizsgálati szempontjai és az esélyegyenlőségi kockázatok kezelésére javasolt beavatkozások” fejezetben feltárt problémák, hiányosságok (esélyegyenlőségi kockázatok) alapján a 4.4. táblázatban megfogalmazva és konkretizálva.

4.2. A fejlesztési célok konkrét meghatározása

Az akciótervben a fejlesztési célokat is konkrétan meg kell határozni, hogy azok elérése **valós javulást eredményezzen** az esélyegyenlőségre vonatkozóan. A beavatkozások eredményességének mérésére indikátorokat úgy kell meghatározni, hogy azok a beavatkozások eredményességének mérésére alkalmasak legyenek. Természetesen az elért eredmény fenntartását közép-, ill. hosszú távon, indikátorokkal kell bizonyítani.

4.3. Sorrendiség a fejlesztési célok között

Figyelemmel a problémák, hiányosságok korrekciójára a tervezett beavatkozások között a probléma súlyához és a beavatkozás sürgősségéhez mérten azok között **prioritási sorrendet** kell felállítani.

A tervezéskor megkülönböztetjük az

- **azonnali beavatkozást igénylő, illetve**
- **érzékelhető javulást eredményező**

intézkedéseket.

4.3.1. Azonnali beavatkozást igénylő helyzetek:

- Minden olyan helyzet, ami **a hatályos törvényeknek nem megfelelő** (különös tekintettel a Közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény, és Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezéseire);
- Minden, az adatok vizsgálatát követően beazonosított **szegregált nevelési és oktatásszervezési gyakorlat**, mivel az alapvetően sérti az esélyegyenlőség elvét és korlátozza a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási sikerességét;
- Ha igazolódik, hogy a településen biztosított bármely oktatási szolgáltatáshoz (pl. emelt szintű oktatás, tanórán kívüli foglalkozások, egyéb programok), vagy a település intézményeiben biztosított oktatási feltételekhez (pl. szaktanterem, informatikai eszközök, tanítást, vagy egyéni tanulást segítő egyéb eszközök, hiányos szakos ellátottság esetén szaktanár által tartott tanórák) **nem biztosított egyenlő hozzáférés a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók részére**;
- Ha a település intézményeiben a sajátos nevelési igényű (SNI) és a pszichés fejlődési zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar) tanulók együttes aránya **jelentősen meghaladja az országos átlagot (vagyis több 7 %-nál)**.

4.3.2. Érzékelhető javulást kell elérni középtávon:

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek **óvodáztatásának** biztosítása érdekében legalább középtávon (3 éven belül) mérhető javulást biztosító beavatkozást kell tervezni, amennyiben **férőhely hiány miatt nem biztosított minden halmozottan hátrányos helyzetű gyerek számára 3 éves kortól az óvodai szolgáltatás**; vagy annak ellenére, hogy az óvoda el tudná látni a településen élő gyerekeket, sok halmozottan hátrányos helyzetű gyerek **nem jár óvodába 3 éves korától**.
- A kistérségben élő **3-18 éves korosztály** minden tagjának **neveléséről-oktatásáról gondoskodni kell** jövőbeni munkaerő-piaci érvényesülésük és társadalmi integrációjuk biztosítása érdekében. Ezért amennyiben e korosztálynak bármelyik, ill. bármennyi tagja nem részesül oktatásban, tervet kell készíteni évenkénti konkrét lépésekkel, arra vonatkozóan, hogy hogyan vonja be a tanköteleseket a nappali képzésbe.
- Az oktatás **eredményességének javítására** olyan mértékű beavatkozások tervezése szükséges, amelyek legalább középtávon (3 éven belül) mérhető javulást garantálnak, minden esetben, ha az eredményességi mutatók alapján (**továbbtanulás, lemorzsolódás, kompetencia-vizsgálat**) az országos átlaghoz képest jelentősen alulteljesít; vagy a település intézményében tanuló halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek tanulmányi előmenetele az intézmény átlagánál lényegesen rosszabb.
- Az oktatási szolgáltatások **minőségének kiegyenlítetttsége** érdekében, illetve a minőségi oktatáshoz való hozzáférés javítása érdekében legalább középtávon (3 éven belül) mérhető javulást biztosító intézkedéseket kell kezdeményezni.

Az eredményességet befolyásoló **oktatási feltételek javítása** nem mindig biztosítható rövidtávon, illetve előfordulhat, hogy középtávon sem (pl. infrastrukturális feltételek, vagy szakos ellátottság fejlesztése, új pedagógia, módszertani ismeretek beépülése az oktatási gyakorlat-

ba). Ekkor törekszünk a **szükséges fejlesztések elindítására**, megfelelő indikátorokkal alátámasztva. (pl. komolyabb beruházás szükséges az infrastruktúra fejlesztéséhez, melyhez forrás rövidtávon nem áll rendelkezésre, középtávon legalább azt vállaljuk, hogy **a fejlesztéshez szükséges forrást megpályázzuk, és a beruházást elindítjuk.**

4.4. Az akcióterv táblázatos formában

Helyzetelemzés megállapítására (problémára) hivatkozás	Cél konkrét szöveges megfogalmazása	Intézkedés leírása	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor		
					Rövidtávon (1 év)	Középtávon (3 év)	Hosszútávon (6 év)
Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók integrációja	Általános iskola végzettség megszerzése	Az anyagi feltételek biztosítása, a megvalósítás ütemezése, A szűrővizsgálatok ismételt elvégzése	Az intézményvezetők, a kistérség és az Önkormányzatok által megbízott személy	2008-tól folyamatosan	Számszerűsített igények	Az optimális feladatellátás tervének elkészülte, a partnerek, források megtalálása	Az igényelt feladatellátás működik.
Pedagógiai szakszolgálat működtetése	1. gyógytestnevelés 2. logopédiai szakszolgálat 3. nevelési tanácsadás 4. korai szűrés és gondozás	A megvalósítás tárgyi és személyi feltételeinek megteremtése.	Vértes TKÖT	2008-tól folyamatosan	Tárgyalási jegyzőkönyvek az érintettekkel	A szolgáltatást igénybe vevők száma	A szolgáltatás teljes körűen kiépült.
Helyzetelemzés megállapítására (problémára) hivatkozás	Cél konkrét szöveges megfogalmazása	Intézkedés leírása	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor		
					Rövidtávon (1 év)	Középtávon (3 év)	hosszútávon (6 év)
Fejlesztő pedagógiai működtetése Korai szűrés és gondozás	Korai szűrés és gondozás, fejlesztő pedagógia kistérségi szintű megvalósítása	Az igények felmérése, a feltételek biztosítása	Intézményvezetők, kistérségi megbízott	2008-tól folyamatosan	Szolgáltatási igényfelmérések adatai	Szolgáltatást igénybe vevők száma	A szolgáltatás teljes körűen kiépítetté válik
SNI tanulók pontos nyilvántartásának elkészítése	A közoktatási szakszolgálattal való együttműködés formalizálttá válik. Kiegészítő egészségügyi és szociális beavatkozások tervezése a szűrés és korai fejlesztés érdekében.	Az intézményi tartalmi, módszertani, infrastrukturális és humán erőforrás feltételek felmérése.	Intézményvezetők., kistérségi megbízott	2008-tól folyamatosan	Települési és szociális térkép elkészítése. Az SNI tanulók szakértői felülvizsgálatainak száma. Lemorzsolódási adatok. Kompetenciamérés eredményei.	Egyéni fejlesztési tervek beépítése a pedagógiai programba, legitimáció. Az SNI tanulók százalékos aránya az országos mutatókhoz.	Az integrációs oktatás módszertani területei beépülnek a pedagógiai programba. Továbbtanulási adatok. A középiskolába került tanulók „nyomonkövető” vizsgálatait.

5. Megvalósítás

5.1. Biztosítjuk és vizsgáljuk

Biztosítjuk külső esélyegyenlőségi szakértő bevonásával, és évente dokumentumelemzéssel **vizsgáljuk** a közoktatási intézmények működését és pedagógiai munkáját érintő, és az esélyegyenlőségi szempontból fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumba és iránymutatásba **hogyan épülnek be**, illetve **hogyan érvényesülnek** az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó **kötelezettségek** és a program **célkitűzései**.

5.2. Ellenőrzés, értékelés visszacsatolás

A Program **ellenőrzése** rövid-, közép- és hosszútávon történik. Az ellenőrzést a Vértes KTÖT Munkaszervezete végzi, külső esélyegyenlőségi szakértő bevonásával. Az adatszolgáltatásból szerzett információk és a szakvélemény alapján a Program megvalósulását a kistérségi társulás irányító tanácsa **értékeli**.

5.3. Felkészítés továbbképzés

Biztosítjuk a továbbképzési keretből önkormányzati döntéshozók, tisztségviselők és közoktatási intézményvezetők **felkészítését** a programban végrehajtandó feladatokra, felkészültségük értékelését és folyamatos **továbbképzésüket** az érintett területeken. (A program megvalósításába a településeken működő alapítványokat, egyesületeket, civil szervezeteket is bevonhatjuk.)

6. Monitoring és nyilvánosság

A Vértes Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás Esélyegyenlőségi Programja megvalósulását az éves munkatervében meghatározott időpontban értékeli és ellenőrzi. Az **ellenőrző vizsgálatok** eredményeit nyilvánossá teszi a személyes adatok védelmének biztosításával.

A monitoringért, a nyilvánosság biztosításáért felelős a Társulás elnöke.

A program akkor eredményes, ha az érintettek (tanulók, szülők, pedagógusok, pedagógiai munkát segítők, stb.) elkötelezettek és aktív részvételükkel támogatják a program végrehajtását. Éppen ezért minden elérhető eszközt és helyi médiumot bevonunk (térségi és helyi honlapok, tájékoztató kiadványok, rendezvények, lakossági fórumok, helyi sajtó stb.) a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében. A nyilvánosság folyamatos biztosítására évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről a települések döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézmények, szülők és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit a települések honlapján és kiadványaiban.

7. Konzultáció és visszacsatolás

A települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Programot a kistérségben működő közoktatási intézmények közreműködésével **terveztük** meg. A program kidolgozása során, az elfogadását megelőzően biztosítottuk a szükséges **konzultáció és véleményformálás** lehetőségét a megvalósításban érintett szakmai (közoktatási intézmények) és társadalmi partnerek (helyi önkormányzatok, kisebbségi önkormányzatok, civil szervezetek) és a szülők képviselőinek bevonásával (a Szülői Munkaközösség), lakossági tájékoztatóval, melyet megfelelően dokumentáltunk.

A végrehajtás során gyűjtjük, feldolgozzuk és visszacsatoljuk minden érintett fél észrevételeit. Kiegészítés, **módosítási javaslat** tehető írásban a programhoz, melyet a végrehajtás során felhasználunk, amennyiben azok nem ütköznek a program alap gondolatával.

8. Szankcionálás

Amennyiben a fentiekben leírt megvalósítás, az évi monitoring, az önértékelés során ismertté válik, hogy a vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a Társulási Tanács az elnök előterjesztése alapján

- elemzi az okokat az érintettek és szükség esetén külső szakértő bevonásával,
- megállapítja a felelőségeket,
- intézkedési tervet készít.

Közoktatási Esélyegyenlőségi Programban foglaltak a „2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról” alapján készültek, így szándékos be nem tartásuk, illetve akaratlagos hátráltatásuk e szerint kerül elbírálásra.

A Közoktatási Esélyegyenlőségi terv érvényes a Társulási Tanácsa által történt elfogadástól, hatályos az elfogadás napjától határozatlan időig. A program visszavonására és módosítására a Társulási Tanácsa jogosult.

Bicske, 2008. február 27.

A Társulási Tanács az esélyegyenlőségi programot 11/2008. (II.27.) számú határozatával elfogadta.

Szántó János sk.
társulás elnöke